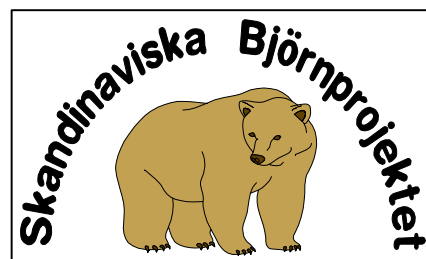

Jaktens effekt på bjørnebestanden i Dalarna

Jon E. Swenson, Jonas Kindberg og Sven Brunberg

Skandinaviska Bjørnprosjektet Rapport 2008 – 3

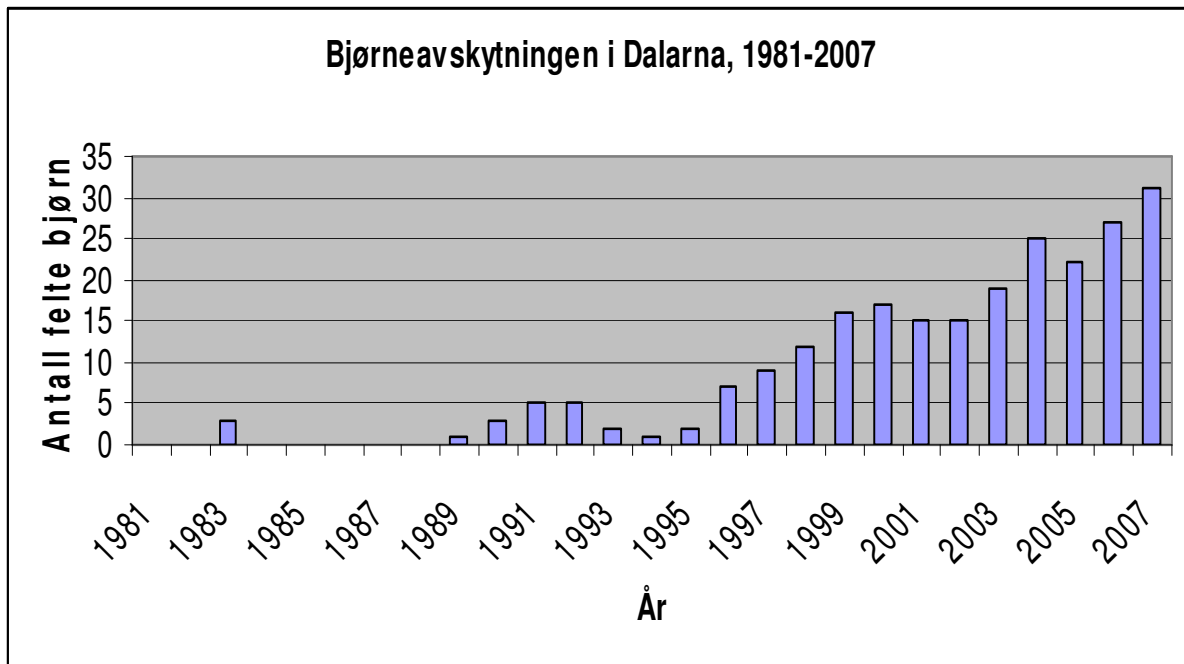
Bjørneavskytingen har økt dramatisk i Dalarna i perioden 1981-2007 (figur 1). Det skandinaviske bjørneprosjektet har brukt denne økningen for å estimere jaktens effekter på bestanden. Prelimære resultater basert på merkede bjørner er blitt utarbeidet av PhD student Richard Bischof. De viser at kvotene i Dalarna og Gävleborgs län økte 3,4 ganger fra 1984-97 til 1998-2006. Dette førte til at jaktdødeligheten for en "gjennomsnittlig" bjørn økte med 4,6 ganger (figur 2). Økningen i sannsynligheten for å bli felt var noe større for hanner, men det var liten forskjell i effekt for de forskjellige aldersklasser. Dødelighet forårsaket av andre grunner enn lovlig jakt ble ikke påvirket av økningen i avskytingen, hvilket betyr at jaktdødelighet utgjorde en tilleggsdødelighet. Med andre ord var det ingen kompensering i form av lavere dødelighet forårsaket av andre faktorer.

Bjørnebestand i Dalarna og Gävleborgs län ble beregnet til å være ca 550 (mellom 482-648 med 95% sikkerhet) i 2001. Vi har beregnet at ca. 56% av disse bjørner var i Dalarna, men denne beregningen er noe usikkert, fordi den største tetthet av bjørn finnes langs grensen mellom disse to län.

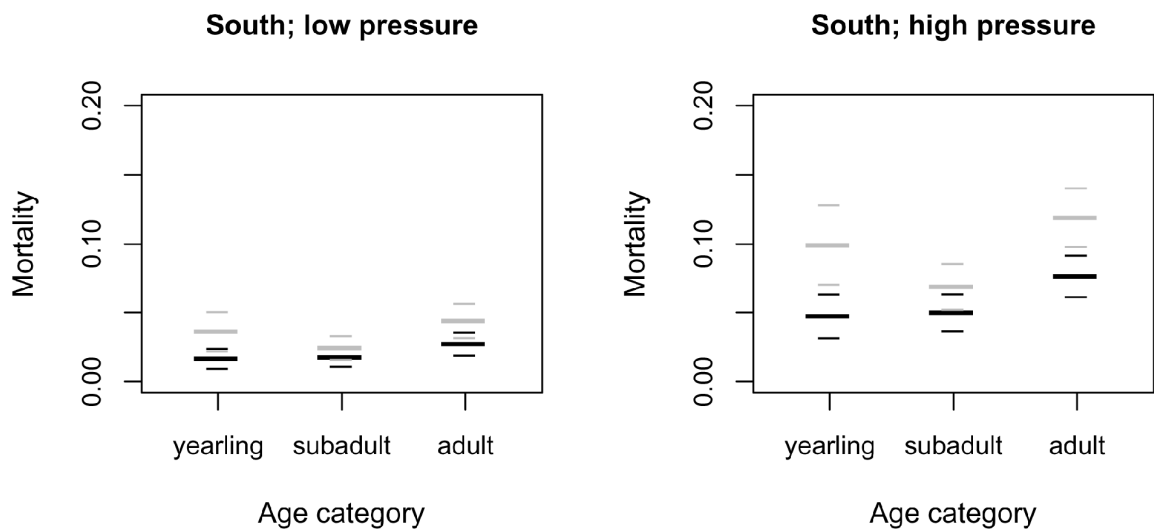
Bjørnebestandens trend i Dalarna, basert på jegernes "Rovdjursobs", er vanskelig å beregne, fordi uvanlig høye verdier ble funnet i både 1998 (det første året) og 2007 (det siste året) (figur 3). Om vi bruker alle år, finner vi ingen statistisk sikker trend, og vi kan ikke si annet enn at bestanden virker å være stabil. Hvis vi bare bruker data fra 1999-2006, får vi heller ingen statistisk sikker trend. Hvis vi velger ikke å ta med 1998, får vi en statistisk signifikant økning på 4% per år, men hvis vi velger ikke å ta med 2007, får vi ingen signifikant trend. Vi må ha mer data fra flere år for å vite om det virkelig er en økning i bjørnebestanden i Dalarna (som den høye verdien i 2007 kan tyde på), fordi vi bare kan finne en økning på 4% årlig hvis vi fjerner den høye verdien i 1998 og beholder den høye verdien i 2007.

Med resultatene som vi besitter i dag, mener Bjørneprosjektet at avskytingen i de siste årene sannsynligvis har stoppet bestandens vekst i Dalarna. Det er imidlertid en mulighet for at bestanden har vært i vekst i perioden 1998-2007, men om dette er tilfellet er det ikke sikkert at veksten ville fortsette med dagens avskyting, som er mye høyere enn før. Det tar tid før en økning i avskytingen merkes i trendestimatet. Derfor ville en merkbar økning i kvotene sannsynligvis forårsake en nedgang i antall bjørn i Dalarna.

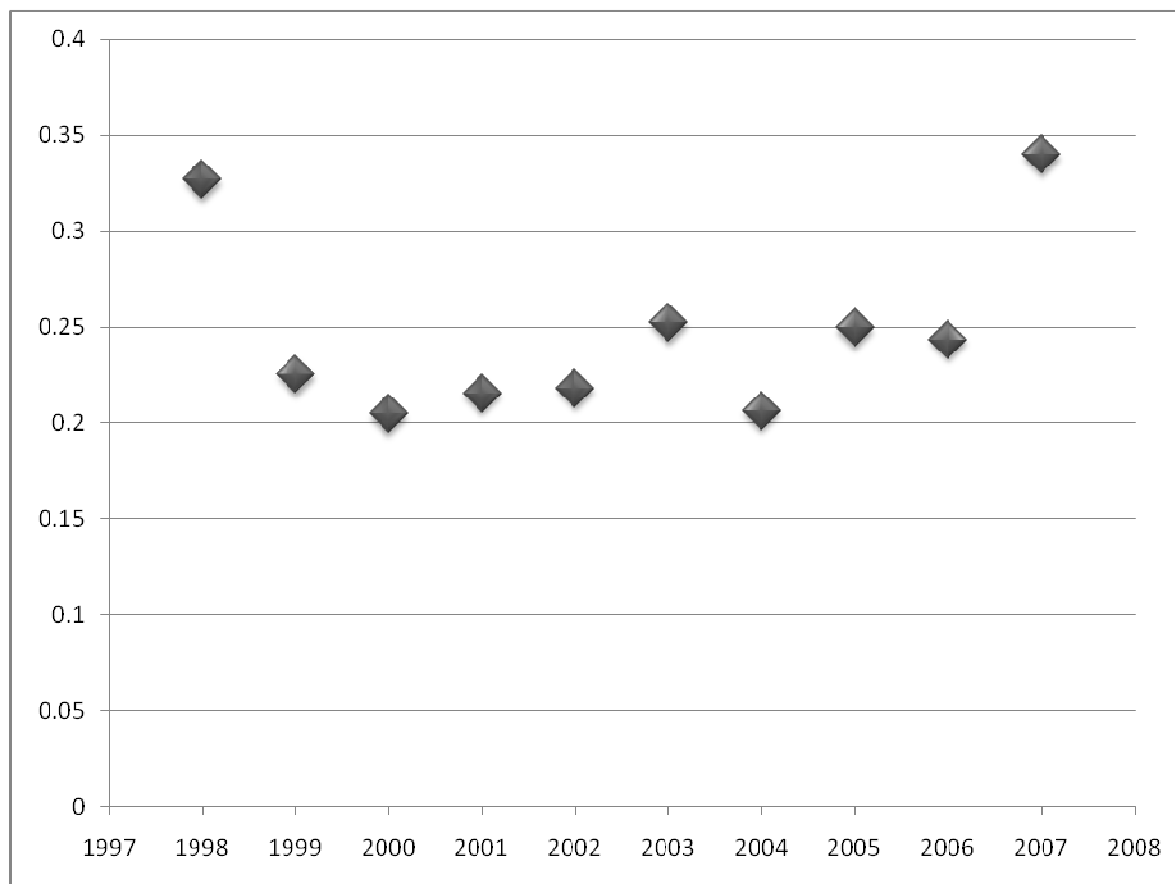
Figurer

Figur 1. Bjørneavskytingen i Dalarna, 1981-2007.

Figur 2. Økningen jaktdødelighet hos bjørn i Dalarna og Gävleborgs län mellom 1984-1997 ("low pressure") og 1998-2006 ("high pressure") i forhold til kjønn (svart = honor, grått = hanar) og aldersklasse.

Figur 3. Trenden i bjørnebestanden i Dalarna, basert på antall bjørneobservasjoner per 1000 jakttimer i 1998-2007.